

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**73-ї наукової конференції професорів, викладачів,
наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 1

21 квітня – 13 травня 2021 р.

Полтава 2021

ВТІЛЕННЯ ЕСТЕТИКИ І ПОЕТИКИ ГРУПИ «ПАРНАС» У РАННІЙ ТВОРЧОСТІ В. БРЮСОВА

Рання творчість В. Брюсова розвивалася під сильним впливом не тільки поезії французьких символістів, а й парнаської традиції. Які ж естетичні принципи групи «Парнас» спостерігалися у творчості В. Брюсова? Чому саме поетика «Парнасу» стала центральною точкою в його творчих пошуках? І яке співвідношення парнаської традиції віршів В. Брюсова із його символістськими мотивами і образами?

Група «Парнас» стала помітним явищем європейської літератури в другій половині XIX століття з моменту виходу збірок «Емалі і камеї» Теофіля Готье і «Античні вірші» Леконта де Ліля (обидва в 1852). Крім Т. Готье і Л. де Ліля до групи «Парнас» приєдналися такі поети, як Т. де Банвіль, Л. Буйє, А. Сюллі Прюдом, Ж. М. Ередіа. Їх ідеали на початку свого творчого шляху поділяли й ті письменники, яких згодом стали називати символістами – П. Верлен, С. Малларме. Таким чином, між парнасцями і символістами у Франції не було глибокого протиріччя. Кожен з них йшов в літературі своїм шляхом, але всіх їх об'єднувало різке неприйняття навколишньої дійсності і прагнення служити «мистецтву для мистецтва». Поезія для парнасців і для символістів придбала статус «особливої релігії». Культ слова, краси неминуче призводив до розвитку поетичної форми, поетичного образу, до значних досягнень в області лірики. У статті «О прекрасном искусстве» Т. Готье писав: «Мы верим в самодостаточность искусства; искусство для нас – не средство, а цель, и художник, который стремится к чему-то еще, кроме красоты, не является художником» [2, с. 25-27].

Разом з тим поетика парнасців відрізнялася від символізму конкретністю і предметністю. Якщо символісти йшли в світ абстрактних символів, образів і мотивів, орієнтувалися на відтворення мінливих духовних станів особистості, то парнасці робили поезію схожою на пластичні мистецтва. Рання лірика В. Брюсова дає підстави стверджувати, що шукання поета на початковому етапі його творчості корелюють із магістральними тенденціями європейської поезії. У його збірках «Шедевры» і «Это – я» спостерігається цілий ряд парнаських мотивів, які тісно з'єднуються з символістськими і неоромантичними мотивами.

У збірнику «Шедевры» простежується свідомий відхід від реальної дійсності в світ мрії і краси. У першому циклі «Стихи о любви» почуття піднесеного кохання естетизується і втілюється в яскравих образах.

«Моя любовь – палящий полдень Явы,
Как сон разлит смертельный аромат,
Там ящеры, зрачки прикрыв, лежат,
Здесь по стволам свиваются удавы» [1, с. 57].

Зображення внутрішніх відчуттів через матеріальні образи –

характерний прийом парнасців, який успішно освоює В. Брюсов. Сильні запахи, екзотичні рослини і тварини – все це показано в динаміці, що сприяє відображенню складності почуття кохання.

Кохання в ранній творчості В. Брюсова постає в різних іпостасях: то в романтичному ореолі ідеальних образів, то в абстрактних символах, то в парнаському предметно-матеріальному втіленні.

З темою кохання у збірнику «Шедеври» тісно пов'язані мотиви зустрічі і розлуки, життя і смерті, внутрішнього відродження та творчості. У почутті кохання ліричний герой знайшов не тільки захоплення і радість, а й «источник красоты», джерело невичерпного натхнення.

У циклі «Криптомерии» центральним є мотив екзотичної природи, з яким тісно пов'язані мотиви напруженого внутрішнього пошуку, самотності і страждання. Вірші «На острове Пасхи», «Прокаженный» написані в стилі «живописного романтизму», де описовість допомагає відтворити динаміку образу ліричного героя. Поет дає відповідний підзаголовок до вірша «Прокаженный» – «Рисунок тушью», в парнаському стилі, де візуальний і словесний образ зливаються в єдине ціле [3, с. 153].

Таким чином, В. Брюсов поспішає присвятити читача в усі таємниці французького символізму, відкрити перед ним витончені шедеври нового мистецтва, а також особливе ставлення до мистецтва слова як особливої майстерності.

Символізм В. Брюсова визначається зарубіжними традиціями (поезією французьких символістів, лірикою групи «Парнас»). У зв'язку з цим в доробку письменника органічно поєдналися людські почуття, а також теми і мотиви, які звучали у творчості Ш. Бодлера («квіти зла» сучасності, пошук відповідностей, урбанізм), символістів П. Верлена, А. Рембо, С. Малларме (пізнання світу через поетичні символи, досягнення дійсності в її глибинній сутності) і парнасців (служіння Красі, духовний опір «страшному світу»).

Література

1. Брюсов В. Я. *Собрание сочинений: в 7 т. М.: Худож. лит., 1973. Т. 1. 672 с.*
2. Готье Т. *Искусство: Направления, течения, стили. К.: Мистецтво, 1981. 287 с.*
3. Суворова К. Н. *В. Я. Брюсов глазами современников. Встречи с прошлым. М., 1976. С. 151–167.*

УДК 81'255.2:6

*С.І. Мангура, викладач
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

СПЕЦИФІКА ПЕРКЛАДУ СУЧАСНИХ ПУБЛІЧНИХ ПРОМОВ

Свідомі й несвідомі процеси маніпулювання людьми за допомогою слова та інструменти емоційного впливу, завдяки яким наша мова набуває найбільш потужного та довготривалого ефекту, являються невід'ємною частиною спілкування успішної людини сьогодення, і, отже, є критично